

Az országgyűlési választás kampányfinanszírozása

A Transparency International Magyarország monitorozta a 2010-ben zajló magyarországi országgyűlési választás kampányfinanszírozását. A cél az volt, hogy teljesebb képet kapjunk a pártok valós kampányköltségeiről. A mérés eredményét a www.kepmutatas.hu weboldalon tettük közzé.

A monitorozás során kampányelemnek tekintettünk minden olyan eszközt vagy tevékenységet, amelynek elsődleges célja, hogy a hivatalos választási időszakban egy adott párt saját jelöltjét vagy programját megismertesse a választókkal és támogatásra buzdítson. Figyeltük a hirdetések (köztér, televízió, napilap, rádió), kampányrendezvények, kampánystáb munkájának, közvéleménykutatásoknak, aktivistáknak, postai levél, promóciós tárgyak, telefonhívások és sms-ek, szórólapok, valamint reklámgyártások költségeit.

A kampánymonitor által mért számok és a pártok hivatalos kampánybeszámolóiban közölt összegek között jelentős eltérések figyelhetők meg. A www.kepmutatas.hu weboldalon megjelenő kampánykiadások szakértők által becsült összegek, a realitásoknak megfelelő piaci árakat alapul véve. Amennyiben a pártok a piaci támogatásnál nagyobb mértékű támogatásban részesültek egy-egy kampánytétellel kapcsolatban, azt a mérés során nem volt módunkban figyelembe venni, tekintettel arra, hogy a támogatások rendszeréről (eredete és mértéke) semmilyen információ nem állt rendelkezésünkre.

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt

A képmutatas.hu felmérése alapján a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt összesen **1.289.126.000** Ft-ot költött kampánya finanszírozására. Ez az összeg tartalmazza a hirdetések (köztér, televízió, napilap, rádió), kampányrendezvények, kampánystáb munkájának, közvéleménykutatásoknak, aktivistáknak, postai levél, promóciós tárgyak, telefonhívások és sms-ek, szórólapok, valamint

reklámgyártások költségeit. A kampányelemek közül a rendelkezésre álló adatok alapján a Fidesz a legtöbb pénzt hirdetésekre, szórólapokra fordította.

A párt a Magyar Közlönyben közzétett beszámolója szerint az országgyűlési képviselőválasztásra **404.721.000 Ft**-ot fordított. Az állami költségvetési támogatás mértéke 18.838.000 Ft, a többi fennmaradó összeg választási célra kapott adományok címletű.

Fidesz pártbeszámoló	Képmutatás.hu mérése	Meghaladott érték Ft-ban	Meghaladott érték %-ban
404.721.000Ft	1.289.126.000Ft	884.405.000Ft	68,6%

Magyar Szocialista Párt

A Magyar Szocialista Párt vonatkozásában is nagy az eltérés a képmutatás.hu számításai és a párt beszámolója között. A képmutatás.hu mérése szerint, a párt összesen **1.159.074.000 Ft**-ot költött kampányára. A költési tételeket nézve ugyanaz a tendencia figyelhető meg, mint a Fidesznél. Az MSZP is a hirdetésekre (köztér, televízió) és szórólapokra költötte a legtöbbet.

Az MSZP Magyar Közlönyben közzétett beszámolója szerint kampányra összesen **404.835.000 Ft**-ot költött. Ez az összeg mindössze 114.000 Ft-al haladja meg a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt által bevallott kampányköltségeket. Érdekes megfigyelni, hogy a két nagy párt egymáshoz közeli kampányköltségeket vallott be beszámolóiban.

MSZP pártbeszámoló	Képmutatás.hu mérése	Meghaladott érték Ft-ban	Meghaladott érték %-ban
404.835.000Ft	1.159.074.000Ft	754.239.000Ft	65,07%

Lehet Más a Politika

A Lehet Más a Politika a költségek nagyságát tekintve alulmaradt a két nagy párttól. A kampánymonitor mérése szerint a párt **259.184.000** Ft-ot fordított kampányára. A hirdetésekre költött el legtöbbet a párt, míg a legkisebb tétel a kampánystáb költségeit fedezi.

A párt beszámolójában **191.984.000** Ft szerepel kampányköltségként. A képmutatás.hu mérése és a párt által közölt összeg közötti különbség a többi párthoz viszonyítva az LMP-nél a legkevesebb. A párt által vezetett kampányszámla elősegítette a párt számára, hogy kövesse kiadásait, így ezért a realitásoknak sokkal inkább megfelelő összeget vallott be beszámolójában.

LMP pártbeszámoló	Képmutatás.hu mérése	Meghaladott érték Ft-ban	Meghaladott érték %-ban
191.984.000Ft	259.184.000Ft	67.200.000Ft	25,92%

Jobbik Magyarországért Mozgalom

A képmutatás.hu mérése szerint a három kisebb párt közül (MDF, LMP, Jobbik) a Jobbik Magyarországért Mozgalom költötte a legtöbbet kampányára, összesen **276.871.000** Ft-ot. Érdekes megállapítani, hogy a párt lakossági fórumokra költött összege megközelíti a Fidesz erre a tételre költött összegét, az MSZP lakossági fórumokra kiadott forintjait pedig meg is haladja, annak ellenére, hogy kis párttól van szó. Egyértelműen látni, hogy a JOBBIK a lakossággal való közvetlen kapcsolat kialakítására helyezte a hangsúlyt kampányában, azon belül is a kis településekre, falvakra fókuszált, nagyszámú aktivista bevonásával.

A Jobbik a Magyar Közlönyben közzétett beszámolója szerint összesen **109.887.000** Ft-ot költött az országgyűlési választások előtti kampányban. A beszámolóban csupán „anyag jellegű ráfordításként” lett megjelölve a kampány során elköltött összeg.

Jobbik pártbeszámoló	Képmutatás.hu mérése	Meghaladott érték Ft-ban	Meghaladott érték %-ban
109.887.000Ft	276.871.000Ft	166.984.000Ft	60,3

Magyar Demokrata Fórum

A képmutatás.hu mérése szerint a Magyar Demokrata Fórum kampányra költött kiadásai bizonyultak a legalacsonyabbnak, a monitorozás szerint **243.382.000** Ft-ot fizetett ki a párt kampánycélra. Ahogyan a többi pártnál is, itt is a hirdetések jelentették a legnagyobb összegeket.

A párt beszámolójában az áll, hogy az MDF **131.614.000** Ft-ot költött kampányra, tehát több mint 100 millióval kevesebbet, mint amit a kampánymonitorozás számai mutatnak.

MDF pártbeszámoló	Képmutatás.hu mérése	Meghaladott érték Ft-ban	Meghaladott érték %-ban
131.614.000Ft	243.382.000Ft	111.768.000Ft	45,92%

Hiányos beszámolók, törvényt sértő kampányok

A Transparency International Magyarország nagy problémának tartja, hogy a pártok kampánybeszámolóit nem tartalmazzák az elköltött pénzüsszegek konkrét forrásait és azok felhasználási módját. Ahhoz, hogy átláthatóbb legyen a kampányfinanszírozás mindenképpen szükséges a beszámolóit kötelezettség szabályainak pontos lefektetése. Olyan beszámolókra lenne szükség, amely tisztázza a bevételek és támogatások forrását, valamint tételekre lebontva egyértelművé teszi a kampány során kifizetett összegeket.

A máig érvényben lévő szabályozás szerint a kampányra fordítható összeg pártonként maximum 386 millió forint lehet. A kampánymonitor mérése kimutatta, hogy a törvényes limitet a Fidesz és az MSZP is átlépte, több mint háromszor annyit költött, mint lehetett volna, így a törvényt megsértve kampányoltak. Ezzel szemben a Magyar Közlönyben megjelent pártbeszámolók szerint a pártok végig a 386 milliós kereten belül maradtak, a jelenlegi törvénynek megfelelően ezzel számoltak el.

A kampánymonitor projekt egyik célja az volt, hogy összevessük a valós kampányköltségeket, azokkal az összegekkel, amelyet a pártok bevallanak. A pártok által folytatott képmutató kampányfinanszírozási gyakorlat kétségtelen, hogy nem folytatható tovább, mielőbbi reformra van szükség, azaz a pártok beszámolási kötelezettségeinek szigorúbb szabályozására, a kötelező kampányszámla bevezetésére és az ellenőrző intézmények hatáskörének bővítésére.